

XII. MİLLÎ EĞİTİM ŞÛRASI

1. Toplanma Tarihi: 18-22 Haziran 1988

2. Şûra Gündemi

1- Türk Eğitim Sistemi.

- İlköğretim (Temel Eğitim)
- Genel ve Mesleki ve Teknik Orta Öğretim
- Yükseköğretime Geçiş
- Öğrenci Başarısının Değerlendirilmesi (Ölçme ve Değerlendirme)

2- Yükseköğretim

3- Öğretmen Yetiştirme

4- Eğitimde Yeni Teknolojiler

5- Türkçe ve Yabancı Dil Eğitim ve Öğretimi

- Türkçe Eğitim ve Öğretim
- Yabancı Dil Eğitim ve Öğretimi

6- Eğitim Finansmanı

- Türk Eğitiminin Finansman Kaynakları
- Eğitim Yatırımları

7- Öğretim Programları (Müfredat Programları)

3. Dönemin Millî Eğitim Bakanı : Hasan Celal GÜZEL

4. Şûra Başkanlık Divanı: Hasan Celal GÜZEL
Prof. Dr. Orhan OĞUZ
Doç. Dr. İhsan SEZAL

5. Şûra Genel Sekreterliği Ömer OKUTAN
Şûra Genel Sekreteri
Kurul Üyesi

Nazım İrfan TANRIKULU
Şûra Genel Sekreter Yardımcısı
Kurul Üyesi

Ahmet SEVGİ
Şûra Genel Sekreter Yardımcısı
Kurul Üyesi

6. Dönemin Millî Eğitim Bakanı'nın Şûra'yı Açılış Konuşması

Sayın Devlet Bakanlarım Kâzım Oksay ve Kâmuran İnan, sayın valim, sayın milletvekilleri, Türk Maarifine, Millî Eğitimine yıllarca hizmet etmiş değerli dil âlimi muhterem Profesör Tahsin Banguoğlu, eski Millî Eğitim Bakanlarımızdan Sayın Nahit Mentеше, hâlen Türk Millî Eğitimine rektör olarak şerefle hizmet eden eski Millî Eğitim Bakanımız Profesör Orhan Oğuz, selefim ve Türk Millî Eğitimine unutulmayacak hizmetlerde bulunmuş olan eski Millî Eğitim Bakanı Sayın Metin Emiroğlu, eski Millî Eğitim müsteşarları, eski Talim ve Terbiye Kurulu Başkanları, Türk Millî Eğitimine, Türk yükseköğretimine yıllardır değerli hizmetlerde bulunan YÖK Başkanı Sayın Profesör Doktor İhsan Doğramacı, sayın rektörler, değerli ilim adamları, Şûramıza teşrif ederek değerli fikirler verecek olan sayın basın mensupları, yazarlar, çeşitli kamu kurum ve kuruluşlardan Şûramıza iştirak eden değerli üyeler, Türk Millî Eğitimine hizmet veren muhterem eğitim uzmanları, değerli öğretmenler, XII. Millî Eğitim Şûrası'nın değerli üyeleri; konuşmamın başlangıcında hepinizi saygıyla selâmlıyorum.

Değerli Şûra üyeleri, millî eğitim şûraları, Türk eğitim tarihinde gerçekten son derece değerli bir yere ve mevkiye sahiptir. İstiklal Savaşımızın o çetin günlerinde, Cumhuriyetimizin kurucusu büyük önderimiz ve Millî

Eğitim camiasında bilinen sıfatıyla Başöğretmen Atatürk, 16 Temmuz 1921'de İlk Maarif Kongresini, top sesleri duyulurken Ankara'da toplanmıştır. Gerçekten, bundan 67 yıl önce Türkiye'de Millî Eğitim şûralarının ilki mahiyetinde olan Maarif Kongresi toplanıyor ve daha sonra Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin Millî Eğitim politikasının bir bakıma esaslarına yön verecek temel ilkeler tespit ediliyordu.

Yine, daha Cumhuriyet kurulmadan birkaç ay önce, 15 Temmuz 1923'te, Atatürk'ün talimatıyla ilk Heyet-i İlmiye-İlmi Kurul-toplantısı Ankara'da yapıldı. Daha sonra 1924'te ve 1925'te bu Heyet-i İlmiye toplantıları tekrarlandı. Bu toplantıların gündeminde, başta Tevhit-i Tedrisat Kanunu olmak üzere Türk Millî Eğitimine istikamet veren bütün temel hususlar yer almıştır.

1933 yılında, 2287 sayılı Maarif Teşkilatı Hakkında Kanun çıkarıldı. Talim ve Terbiye Kurulu teşkil edildi ve bu kanunla 3 yılda bir Maarif şûralarının toplanması öngörüldü.

Bu kanunun çıkarılmasından 6 yıl sonra, 1939 yılında 1. Maarif şûrası toplandı. 0 günden bugüne geçen günlerde on bir Millî Eğitim şûrası toplantısı yapıldı.

şûra tabiri, daha sonra bizim Bakanlığımızdan misal verirsek, Gençlik ve Spor şûraları da dâhil olmak üzere birçok toplantının ismi olarak kullanıldı; ancak, "şûra" denince, Cumhuriyet tarihinde Millî Eğitim şûrası akla geliyor. Gerçekten, Türk Devlet geleneği içinde şûranın ayrı bir yeri ve önemi vardır.

XI. Millî Eğitim şûrası, Haziran 1982'de toplandı ve burada, bugün de şûramızın önemli bir gündem maddesini teşkil eden öğretmen ve eğitim uzmanı konusu ele alındı. Ancak, o günden bugüne geçen 6 yıl zarfında, 1973'de çıkarılan 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanununun öngörmesine rağmen her yıl toplanması gereken Millî Eğitim şûrası, 6 yıldır toplanamadı.

XII. Millî Eğitim şûrası'nı çok çeşitli ihtiyaçlarla, zaruretlerle ve sebeplerle toplamış bulunuyoruz. Bir defa, Türkiye'de, 1982'den 1988'e kadar geçen 6 yıllık dönem içinde gerçekten büyük bir ekonomik ve sosyal yapı değişikliği meydana gelmiştir. Özellikle Birinci ve İkinci Özal Hükümetleri döneminde, son 5 yıldır, şûrası inkar edilmez bir gerçektir ki, birçok problemlere ve sıkıntılara rağmen, ekonomik ve sosyal bakımdan çok önemli adımlar atılmış, atılmalar yapılmış ve ciddi uzun vadeli tedbirler alınmıştır. Gerçekten, o zamandan bu yana bazı ekonomik ve sosyal göstergeler değerlendirildiğinde, Türk iktisadi hayatının ve toplum yapısının gittikçe hızla değerliğini görmekteyiz.

Eğitim de, toplum sistemlerinin en önemlilerinden birisini, belki de en önemlisini teşkil etmektedir. İşte aradan geçen bu 6 yıl, Türkiye'de eğitim sisteminin birçok meseleleriyle birlikte tekrar gözden geçirilmesini gerektirmiştir.

Diğer taraftan, yıllardır Türk Millî Eğitiminde yapılan önemli hizmetlere rağmen, şûrası da açık bir gerçektir ki, Türk Millî Eğitiminde sistemden başlamak üzere ciddi bir reform ihtiyacı vardır. Gerçi, bu reform kelimesi, birçok sosyal kurumlarda, müesseselerde yıllardan beri söylenegelmiştir; ama, 21'inci yüzyılın eşiğinde Türk eğitim sistemini mutlaka değerliştirme ihtiyacı içerisindeyiz.

Bu ihtiyaç sadece Türkiye'de görülmemektedir. Nitekim, 1983 yılında, birçok müesseseleri bakımından hakikaten gelişmiş bir ülke olan -bir süper devlet olan- Mili Eğitim Bakanlığına ve Başkana verilen bir raporun yankıları hâlâ devam etmektedir. Geçtiğimiz mayıs ayı sonunda Millî Eğitim Bakanlığı tarafından Amerikan Cumhurbaşkanı'na bu raporun tekrar gözden geçirilerek verildiğini öğrenmiş bulunuyoruz.

(...)

Sayın Başbakanım, değerli şûra üyeleri; şunu bir kere daha huzurunuzda ifade etmek istiyorum : Türkiye'de, ekonomik ve sosyal bir çok konuda gerçekten, özellikle son 5 yılda önemli adımlar atılmıştır. Eğitim konuları da buna dâhildir; ama, sadece ekonomik bakımdan altyapı yatırımlarını gerçekteştirmek, sanayileşmeyi sağlamak, ihracatı artırmak, ekonomik başarılar göstermek; bir milletin kalkınmasını gerçekteştirmede yeterli değildir. Bütün bu eserleri ellerine teslim edeğeğimiz gençliğimizi, en iyi şekilde yetiştirmek zorundayız. 21'inci yüzyılın başında dünyanın gelişmiş ülkeleri arasında iddialı olmak istiyorsak, önemli bir role sahip olmak istiyorsak, mutlaka Millî Eğitimimize daha fazla önem vermek zorundayız.

XII. Millî Eğitim şûrası'nın değerli üyelerinin, Türkiye'de yapılacak Millî Eğitim çalışmalarına, reformuna, sistem değerlişliklerine gerçekten değerli ve önemli katkılarda bulunacağına inanıyorum. Hepinize başarılar diliyorum, hayırlı ve uğurlu olsun temennisıyla saygılarımı arz ediyorum.

Hasan Celâl GÜZEL
Millî Eğitim Bakanı

7. Şûrada Alınan Kararlar:

Konu: 1. Türk Eğitim Sistemi

A) İlköğretim

- Karar 1. İlköğretimin temel amacının öğrencilerin; temel seviyede hayat, vatandaşlık, matematik ve fen bilgilerini almaları, ahlâki değerleri benimsemeleri ve yaşamaları, içinde yaşadığı toplumun kültürünü tanımaları ve tarih fikrini geliştirebilmeleri, demokratik davranış kazanmaları, çeşitli yeteneklerini deneyerek, üst eğitim kademelerinden birini veya bir mesleği seçebilme olgunluğunu kazanmaları, şahsiyetli olmaları, çevreye ve topluma uyum sağlamaları için gerekli eğitim öğretim imkânlarını veren eğitim kurumları olarak düzenlenmesi.
- Karar 2. Hâlen liselerin bünyesinde bulunan ortaokulların tamamen ilköğretim bünyesine alınması.
- Karar 3. İlköğretime başlama yaşınının 72 ay olarak belirlenmesi; ancak, velisinin isteği ile, "okul olgunluğu"na gelen çocukların da okula kaydının yapılması ve bunun yaş bakımından alt sınırınının 66 ay olarak tespit edilmesi.
- Karar 4. Sekiz yıllık mecburi öğretime geçişin, bir program ve sistem bütünlüğü içinde uygulanması; VI. plan dönemi sonuna kadar tedricen yaygınlaştırılması.
- Karar 5. Mevcut ortaokulların, ilköğretimle bütünleştirilmesi.
- Karar 6. Gezici tarım işçileri ve göçer ailelerin mecburi öğrenim çağındaki çocuklarınının eğitim problemlerini çözmek üzere gezici okulların kurulması, bu konunun önem kazandığı bölgelerde bir an önce pilot uygulamaya geçilmesi.
- Karar 7. Ortaokullar ile ilköğretim okullarının son iki yılında her öğrenci için ayrı bir değerlendirme dosyası tutulması.
- Karar 8. İlköğretimde (8 yıllık) ortaöğretim kurumlarına geçişin, ilke olarak imtihansız sağlanması; ancak, talep çokluğu dolayısıyla, ilgili ortaöğretim programlarına geçişte sıralama imtihanı yapılabilmesi; talebin boyutlarına göre bu imtihanların okullarca veya merkezce uygulanması.
- Karar 9. Aileye; temel çocuk terbiyesi ve sosyalleşme ile ilgili görevlerini hatırlatacak tedbirlerin geliştirilmesi.
- Karar 10. Öğretmenin ve okulun aile ile ilişkisinin sıklaştırılması, okul ve aile uyumunun sağlanmasına itina gösterilmesi.
- Karar 11. Sekiz yıllık ilköğretimin ortak ve aynı bir öğretim programına kavuşturulması; mevcut ilkokul, ortaokul farklılığının ortadan kaldırılması.
- Karar 12. Sınıf öğretmenliği ve ders öğretmenliği sistemlerinin, her yaş grubunun ihtiyaçlarına ve geliştirilen eğitim teknolojisine göre ayrı ayrı değerlendirilmesi.
- Karar 13. Okullarda, yöreye ve talebe göre seçmeli programların bulundurulması.
- Karar 14. Okulların, yaygın eğitimle örgün eğitimi bağdaştıracak, çevredeki çeşitli eğitim kurumlarının imkânlarını kullanabilecek esnekliğe ve yetkilere sahip kınması.
- Karar 15. Merkezi yerlerden başlanarak diplomaların sekizinci yılın sonunda verilmesi uygulamasına geçilmesi; beşinci yılın sonunda verilen diplomaların kaldırılması.
- Karar 16. Öğretim programları hazırlığı ve eğitim teknolojisi seçiminde kullanılmak üzere, her kademe ve yöre için "öğrenme güçlükleri araştırmaları"nın yapılması.
- Karar 17. Okullarda tabiat koleksiyonları, müzeler, sergiler, seralar ve hayvan yetiştirme yerlerinin kurulması; öğrencilerin gözlem, araştırma ve uygulama yapmalarının teşvik edilmesi; çevrede mevcut müzelerin ve benzeri yerlerin gezdirilmesi.

- Karar 18. Öğrenci velilerinin, çocuklarının durumu ve yönelmesi yararlı olacak meslek ve bilgi alanları konusunda aydınlatılması.
- Karar 19. Yatılı ilköğretim bölge okullarından mezun olan kız öğrencilerin, meslek kazandırıcı okullara imtihansız alınmaları; kız öğrencilerin okula devamlarının özendirilmesi.
- Karar 20. Özel eğitime muhtaç çocukların eğitimine önem verilmesi; zekâ seviyesi yüksek çocuklar için üst özel sınıfların açılması; zihin ve beden bakımından özürsüz çocukların eğitiminin yaygınlaştırılması.
- Karar 21. Dergi ve diğer kaynakların, standartlara uygun olmak şartı ile müfettişlerin gözetiminde, okul müdürü ve öğretmenler tarafından seçilmesi ilkesinin benimsenmesi.

B) Genel, Mesleki ve Teknik Ortaöğretim

- Karar 1. Ortaöğretimin sekiz yıllık ilköğretime (temel eğitime) dayalı en az üç yıllık eğitim ve öğretim veren genel, mesleki ve teknik öğretim kurumları,
- Karar 2. Bütün öğrencilere ortaöğretim seviyesinde ortak bir genel kültürün verilmesi; bu öğretim kademesinde öğrencilerin, kişilik bütünlüğünün geliştirilmesinin, onlara millî kimlik şuurunun kazandırılmasının ve millî tarihinin, sosyal ve kültürel varlığının öğretilmesinin, problem çözme yeteneklerinin geliştirilmesinin amaçlanması.
- Karar 3. Ortaöğretimin, bütün öğrencileri ilgi ve istidatları doğrultusunda, günün ihtiyaçları çerçevesinde geliştirilen çeşitli programlarla yükseköğretime veya hem mesleğe hem de yükseköğretime hazırlanması.
- Karar 4. Ortaöğretim kurumlarında; görevler yerine getirilirken, öğrencilerin istek ve kabiliyetleri ile ülkenin kalkınma ve büyüme ihtiyaçları arasında denge sağlanması. Ortaöğretim kurumlarında, bu temel görevlerin yerine getirilebilmesi için; "yükseköğretime" hem mesleğe ve iş hayatına, hem de yükseköğretime" hazırlayan programların düzenlenmesi.
- Karar 5. Ortaöğretim kurumlarında millî eğitimin genel amaçları çerçevesinde ortak bir genel kültür vermek maksadıyla 9. sınıflarda ortak genel kültür derslerinin okutulması; mesleki ve teknik öğretim kurumlarında bu programlara ilave olarak meslek derslerine de yer verilmesi.
- Karar 6. Orta program uygulayan 9. sınıf sonrasında, öğrencilerin; 10. sınıfta Fen ve Sosyal Bilimler, 11. sınıfta Matematik ve Tabii Bilimler ile Sosyal Bilimler ve Edebiyat kollarına ayrılması.
- Karar 7. Lise 9. sınıfta, her öğrenci için ortak dersler; lise 10. ve 11. sınıflarda, ortak derslere ilaveten ilgili kol dersleri ve seçmeli derslerin okutulması.
- Karar 8. Ortak dersler ile kol dersleri arasındaki oranın, sınıf yükseldikçe kol dersleri lehine artırılması. Seçmeli derslerin ise, çevre özellikleri ile okulun imkân ve şartları da dikkate alınarak tespit edilmesi ve öğrencinin bunlar arasından seçim yapması.
- Karar 9. Anadolu Liselerinde de, liselerdeki kol ayırımı usullerinin aynen uygulanması.
- Karar 10. 1739 Sayılı Millî Eğitim Temel Kanununun 43. maddesinde tanımlanan öğretmenlik mesleğini ifa edecek öğretmenlerin yetiştirilmesi için ortaöğretim seviyesinde kaynaklık yapan öğretmen liselerinde, genel liselerde olduğu gibi, 9. sınıfta ortak temel dersler ile seçmeli derslere yer verilmesi; 10. ve 11. sınıflarda, ortak dersler yanında öğretmenlik mesleğine hazırlayıcı ve yetiştirici kol derslerinin ve seçmeli derslerin okutulması.
- Karar 11. Fen Liselerinde; kuruluş amaçlarının gerçekleştirilmesi yanında, özel yetenekli ve üstün zekalı çocukların eğitimine imkân sağlamak üzere, özel programların uygulanması öğretmen, donatım ve alt yapı imkânları tamamlanmadan yeni Fen Liselerinin açılmaması hususunun esas alınması.
- Karar 12. Örgün eğitim dışında kalmış veya çalışma hayatına atılmış kişilere, eğitim seviyesinin yükseltilmesi ve fırsat eşitliğinin sağlanması amacıyla, okul dışından ortaöğretim öğrenimi görme imkânı vermek üzere, her çeşit ortaöğretim seviyesindeki programlarını uzaktan eğitim yolu ile diğer kitle iletişim araçlarından da yararlanmak suretiyle gerçekleştiren merkezlerin kurulması.

Herhangi bir eğitim hizmeti verilmeden, belli okullarda yapılan dışarıdan okul bitirme uygulamasının yerine geçecek olan bu merkezlerin, kısa sürede finansmanının sağlanması ve bu programların etkin olarak uygulanabilmesi amacıyla, programa kayıtlı öğrencilerin, maliyetin önemli bir bölümüne katılmaları.

Karar 13. Mesleki ve Teknik Ortaöğretim, hem mesleğe ve iş hayatına eleman ve hem de yükseköğretime öğrenci hazırlayan, endüstriyel eğitim sanat eğitimi ve meslek eğitimi programlarını uygulayan eğitim-öğretim kurumları olarak tanımlanması.

Karar 14. Mesleki ve Teknik Ortaöğretim Kurumlarında; sekiz yıllık ilköğretime dayalı olarak, öğretim süresi üç veya dört yıl olan öğretim programlarının, bir kısım derslerin yabancı dille okutulduğu kurumlarda ise ayrıca bir yıllık hazırlık programların uygulanması.

Karar 15. Endüstriyel teknik öğretim programları uygulayan okulların, 9. sınıftan itibaren branşlara ayrılması.

Karar 16. 9. sınıfları, Endüstri Meslek Liseleri programlarıyla ortak olan teknik liselerde, branşlaşmanın 10. sınıftan itibaren başlaması.

Karar 17. Anadolu Teknik Liselerinin mevcut statüleri korunmakla birlikte, orta vadede yabancı dille okutulan derslerin Türkçe olarak okutulması bu okullarda kuruluş amaçlarına uygun olarak öğrencilere etkili bir yabancı dil öğretilmesini sağlayıcı tedbirlerin alınması; Teknik Liselerin, Anadolu Teknik Liseleri ile bütünleşmesini sağlayıcı düzenlemelerin yapılması.

Karar 18. Bir kısım derslerin yabancı dille okutulduğu okullar da dâhil olmak üzere, endüstriyel teknik öğretim programları ile sanat eğitim ve meslek eğitimi programları uygulayan okullarda yönlendirmenin; endüstriyel alanlarda 9. sınıftan, diğer alanlarda ise 10. sınıftan itibaren başlaması.

Karar 19. Mesleki ve teknik ortaöğretim kurumları öğretim programlarının; çevrenin ve iş piyasasının ihtiyaçlarına uygun olarak ve sürekli bir şekilde geliştirilmesi; bu kurumların eğitim insan gücü istihdam ilişkileri çerçevesinde tarım, endüstri ve hizmet sektörleri ile gerekli iş birliğinin sağlanması.

Karar 20. İmam-Hatip Liselerinin; imamlık, hatiplik ve Kur'an kursu öğreticiliği gibi dini hizmetlerin yerine getirilmesi ile ilgili elemanları yetiştirmek üzere ortaöğretim sistemi içinde, hem mesleğe hem de yükseköğretime hazırlayıcı programları uygulayan öğretim kurumları olarak tanımlanması.

Karar 21. Askeri, dini ve emniyet teşkilatına bağlı okullar dışında, mesleki ve teknik okullar da dâhil olmak üzere, mevzuat hükümlerine göre özel ve tüzel kişilerin ortaöğretim seviyesinde özel öğretim kurumları açmalarını özendirici tedbirlerin alınması; bu okulların bağlı olduğu esasların, Devlet okulları ile erişilmek istenilen seviyeye uygun olarak düzenlenmesi.

Karar 22. Ortaöğretim seviyesinde özel eğitim verilmesi gereken çocukların eğitimi için, özel olarak yetiştirilmiş personel kullanan özel ihtisas merkezlerinin, bağımsız özel eğitim kurumlarının ve diğer ortaöğretim kurumlarının bünyesinde "Özel Eğitim" programlarının açılması.

Karar 23. İhtiyaç duyulan yerleşim birimlerinde, yeterli öğrenci bulunmaması sebebiyle atıl kapasite yaratılabilecek ve öğretmen bulma sıkıntısı çekilebilecek ayrı ayrı ortaöğretim kurumları açmak yerine (Endüstri Meslek Lisesi, Kız Meslek Lisesi, Ticaret Lisesi), bu tür genel mesleki ve teknik programları bünyesinde uygulayabilecek, birlikte veya ayrı mekanlarda da eğitim yapılabilecek ve tek yönetime bağlı liseler açılmasına kısa dönemde geçilmesi.

Karar 24. Ortaöğretimde, öğrencilerin mesleki ve teknik alanlara daha fazla yönelmelerini sağlamak, rasyonel kaynak kullanılmasını temin etmek, istihdamlarını kolaylaştırmak ve istihdam şartlarını iyileştirmek amaçlarına da dönük olarak mesleki ve teknik liselerden mezun olanların, unvan, yetki ve sorumluluklarına ilişkin hukuki mevzuatın kısa sürede hazırlanması ve uygulamaya konulması.

Karar 25. Bütün ortaöğretim kurumlarında öğrencilerin ilgi, istidat ve kabiliyetlerine göre yönlendirilmelerini ve karşılaştıkları problemlerin çözümünde yardımcı olacak ve böylece öğrencilerin daha başarılı olmalarını kolaylaştıracak bir ortamın sağlanması için rehberlik faaliyetlerinin etkinleştirilerek yaygınlaştırılması; bu çerçevede öğrencilerin beden ve ruh sağlıkları ile eğitim durumlarını takip edecek bir sistemin geliştirilmesi.

Karar 26. Genel lise mezunu olup, herhangi bir yükseköğretim kurumuna girmemiş öğrencilerin,, ihtiyaç olan alanlarda

(Endüstri Meslek ve Sağlık Meslek vb.) okullarda bir yıllık mesleki ve teknik eğitim programları ile iş hayatına atılmalarının sağlanması uygulamasının yaygınlaştırılması.

- Karar 27. Küçük ve orta büyüklükteki yerleşim birimlerinde yeni lise açılması yerine, ilçe merkezlerinde ortak kullanılacak pansiyonlar açılarak o bölgedeki öğrencilerin bu merkezlerdeki okullara devamlarının sağlanması; böylece atıl kapasite yaratılmadan, eğitimde nitelik ve verimliliğin artırılması.
- Karar 28. Anadolu Liselerinin, başlangıçta mevcut statülerinin korunması; orta ve uzun dönemde, yabancı dille okutulan Fen ve Matematik derslerinin Türkçe okutulmasının sağlanması; bununla beraber, bu okulların kuruluş amaçlarına uygun olarak öğrencilere etkili bir yabancı dilin öğretilmesini sağlayıcı tedbirlerin alınması.
- Karar 29. Tevhid-i Tedrisat Kanunu hükümleri gereğince, diğer bakanlıklara, kurum ve kuruluşlara bağlı olarak faaliyet gösteren mesleki ve teknik öğretim kurumlarının, Millî Savunma Bakanlığı ile Emniyet Genel Müdürlüğüne bağlı olanlar hariç, Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı bünyesine alınması.

C) Yükseköğretime Geçiş

- Karar 1. Ortaöğretim kurumlarından yükseköğretime geçişte Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezince uygulanmakta olan sınavların tedrici olarak kaldırılması.
- Karar 2. Gerekli hukuki düzenlemeler yapılmak suretiyle okul öncesi eğitiminden lisansüstü eğitime kadar, Millî Eğitim Sisteminde tam bir bütünlük sağlanması.
- Karar 3. Ülkemizin ekonomik ve sosyal şartlarına uygun olarak eğitim ve öğretimdeki millî hedeflere biran önce ulaşmak amacıyla yapılacak çok yönlü planlamalara göre, öğrencilerimize okul öncesinden itibaren iyi bir rehberlik hizmetinin verilmesi.
- Karar 4. 3308 Sayılı Çıracılık ve Meslek Eğitimi Kanunu uygulamalarının Yükseköğretim önünde yığılmaları azaltıcı yöndeki müspet tesiri devamlı kılabilmek ve artırmak için ekonomik ve sosyal ilave tedbirlerin alınması.
- Karar 5. Örgün ve yaygın eğitim kurumlarının; gece, hafta sonu ve yaz tatillerinde her türlü imkânları ile eğitim ve öğretim hizmetlerine açık tutulması.
- Karar 6. Devletin yönetim ve gözetimi altında, vakıf dışında da, özel sektöre devlet tarafından her türlü özendirici teşvikler sağlanarak yüksekokul, özellikle meslek kazandıracak yüksekokul açma imkânı tanıyacak hukuki düzenlemelerin yapılması.
- Karar 7. Mesleki ve Teknik Lise mezunlarının, öncelikle okullarında takip ettikleri programlara uygun yükseköğretim kurumlarına girişlerinin sağlanması.

D) Öğrenci Başarısının Değerlendirilmesi

- Karar 1. Hâlen uygulanmakta olan sınıf geçme sisteminden ders geçme sistemine geçilmesi.
- Karar 2. Öğrencinin, öğretmenin ve programın başarısını ölçmek için, bu konudaki uzmanların görevlendirildiği merkezlerin kurulması.
- Karar 3. Okul aile birliklerinin bugünkü durumunun, kapsamlı ve bilimsel bir şekilde araştırılması.
- Karar 4. Hizmet öncesi ve hizmet içi eğitimde, öğretilen ölçme teknikleri ile görev sırasında uygulanan ölçme tekniklerinin belirlenmesi; karşılaşılan problemlerin ve çözüm yollarının tespit edilmesi; bu konuda seminerler düzenlenmesi, yayımlar yapılması.

Konu: II Yükseköğretim

- Karar 1. Yükseköğretim kurumlarında yılda üç sömestr olmak üzere "tam yıl eğitim" uygulamasına geçilmesi.
- Karar 2. Yükseköğretim kurumlarında atama suretiyle yöneticiliğe getirilenlerin, akademik unvanlarının verilmesindeki ve bu unvanlara ait kadroların tahsisindeki ağır işlemlerin hafifletilmesi.

Bu maksatla, jürilerin seçilmesi ve jüri raporlarının değerlendirilmesi hususlarının teşekkül tarzı değiştirilmesine bile, fakülte kurullarına verilmesi. Fakülte kurulu kararının, gerekçeli olmak kaydıyla, rektör tarafından tekrar görüşülme üzere geri gönderilebilmesi.

Karar 3. 3455 sayılı Kanun'la yükseltilecek doçent ve profesörlerin, bir defaya mahsus olmak üzere buldukları kadrolarda yükseldikleri unvanın özlük haklarına sahip olmaları.

Karar 4. Fakültelerde dekanların fakülte öğretim elemanlarınca seçilen üç kişi arasından, o fakültenin bağlı bulunduğu üniversitenin rektörünce; rektörlerin ise, bütün üniversite öğretim elemanlarının seçeceği üç aday arasından Yükseköğretim Kurulu'nca atanması.

Diğer akademik yöneticilerin atamalarının da aynı prensip içinde yürütülmesi.

Bunun için mevzuatta gerekli değişikliklerin yapılması.

Karar 5. Üniversite yöneticilerinin, şahsın hukukunu ilgilendiren kıyafet ve benzeri konularda kanunların kişiye yüklediği mecburiyetleri aşan veya ihlâl eden tasarruflarda bulunmaması.

Karar 6. Öğretim elemanlığının her bakımdan cazip hâle getirilmesi, araştırma ve yurtdışı temas imkânlarının artırılması, haftalık ders yüklerinin azaltılması, kütüphanelerin zenginleştirilmesi ve her kademedeki öğretim elemanlarının kısa ve uzun süreli yurtdışına gönderilmesi imkânlarının artırılması.

Karar 7. Akademik kadro sisteminin çok daha esnek bir hâle getirilerek, süre ve ilmi çalışmalar itibari ile terfi etmeye hak kazanmış kişilerin kadro yokluğu sebebine bağlı olarak terfi edememelerinin önlenmesi; bunun için, mevcut kadro sisteminin sadece bir üniversitedeki toplam öğretim üyesi sayısının belirlenmesiyle yetinecek şekilde değiştirilmesi ve kaç profesör, doçent ve yardımcı doçent bulunacağıının üniversitelere bırakılması.

Karar 8. Üniversitemizde "Sürekli Atama" uygulamasının, objektif kriterler ön plana alınarak, Millî Eğitim Temel Kanunu'nda ifadesini bulan "hür ve bilimsel düşünme" yeteneğini geliştiren bir anlayışla devam ettirilmesi.

Karar 10. Fen-Edebiyat Fakültelerinin "Fen Fakültesi" ve "Edebiyat Fakültesi" şeklinde iki ayrı müstakil fakülte hâline getirilmesi.

Karar 11. Maddi durumu yeterli olan öğrencilerin, yüksek öğreniminin gerektirdiği her türlü harcamaya, bu öğrenim kademesinin kendilerine sağladığı şahsi fayda oranında katılmaları; maddi durumu gerçekten yetersiz olan öğrencilerin giderlerinin ise, geçimleri için de gerekli burs veya kredi karşılığında Devlete borçlanmaları ve bu borçlarını mezun olup işe girdikten sonra ödemeye başlamaları.

Konu: IV. Eğitimde Yeni Teknolojiler

Karar 1. Televizyonun mümkün olan ölçüde bütün kanallarıyla eğitimde kullanılması.

Karar 2. Yeni teknolojilerin, eğitim sisteminde uygulanmasında, bilimsel yaklaşımın esas alınması; Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı koordinatörlüğünde üniversitelerden ve diğer ilgili kurumlardan oluşturulacak bir sürekli çalışma grubu vasıtasıyla, eğitim teknolojisinin dünyadaki yenilikleri, bunların uygulama şekli ve sonuçları, yurdumuzdaki eğitim teknolojisi uygulamaları ve sonuçlarının sürekli izlenmesi, alınan sonuçların yeni uygulamalara ışık tutmasının sağlanması.

Karar 3. Yeni teknolojilerin, uygulamaya konulmasında üretim, donatım ve bunları kullanacak bilgili, becerikli insan gücü gibi gerekli alt yapı faktörlerinin yeterli düzeyde dikkate alınmasına özen gösterilmesi.

Karar 4. Yeni teknolojilerin uygulanmasında programlarla ortamlar arasında organik ilişkinin kurulması.

Karar5. Yeni teknolojilerin ve eğitim araçlarının üretiminde, seçiminde ve kullanılmasında davranış bilimleri verilerinin ve çağdaş program geliştirme ilkelerinin esas alınması.

Karar 6. Yeni teknolojilerin gerektirdiği nitelikli insan gücünün yetiştirilmesinde ve kullanılmasında özendirici önlemlerin alınması.

Karar 7. Yeni teknolojilerin kullanılmasında yurt içi imkânlar değerlendirilerek yerli üretime öncelik verilmesi; zorunlu durumlarda ithal yoluna gidilmesi.

Karar 8. Yeni teknolojilerin geliştirilmesi ve kullanılmasında (bina, telekomünikasyon sistem, ulaşım, iletişim, haberleşme, basın yayın organları gibi) mevcut potansiyelin optimum düzeyde kullanılmasına öncelik verilmesi; bu kaynakların yetersizliği durumunda yeni kaynaklar bulma cihetine gidilmesi.

Karar 9. Yeni teknolojilerin uygulanmasında örgün eğitim, yaygın eğitim ve kendiliğinden eğitimin bütünlük içinde ele alması.

Karar10.Yeni teknolojilerin uygulanmasında büyük yatırım ve işletme masrafları gerekeceğinden, bu konuda önceliklerin belirlenmesi.

Karar 11. Yeni teknolojilerin kullanılmasında; eğitimde maliyeti düşürme, verimi artırma, hizmeti yaygınlaştırma ve kaliteyi yükseltmenin esas alınması.

Karar 12. Eğitimde yeni tekniklerin; bina, donatım ve öğretmen darboğazını açacak şekilde, çok ortamlı yeni eğitim sistemleri geliştirmeye ve böylece yaşanan her mekândan eğitim ortamı olarak yararlanmaya fırsat sağlayacak şekilde kullanılması ve böylece örgün mekân kuramının mali baskısının azaltılması;

Bu konuda yeterli birikime sahip yükseköğretim kuruluşları arasında iş birliği sağlayarak yeni ektern programların geliştirilmesi ve (okul öncesi, temel eğitim, özel eğitim, orta öğretim gibi) eğitimin diğer kademelerinde de TV. , radyo, basılı malzeme, yüz yüze eğitim gibi) çok ortamdan yararlanan açık öğretim uygulamalarının başlatılması.

Karar 13. Öğretmen yetiştiren kurumlarda eğitim teknolojisinin zorunlu olarak okutulması ve bu dersleri okutacak öğretim elemanlarının yetiştirilmesi.

Karar 14. Bütün eğitim kurumlarında, yeni teknolojilerin uygulanmasından sorumlu birimlerin oluşturulması.

Karar 15. Yeni teknolojilerin etkin bir şekilde uygulanabilmesi için XI. Şûra'da bu konuda uzman yetiştirilmesi ile ilgili alınan kararların uygulama alanına konulmasının sağlanması.

Karar 16. Televizyonda eğitim yayınları için, 2954 Sayılı Kanundan, yayınlayan kuruluşlardan yayın bedeli alınmasını öngören hükmün çıkarılması.

Karar 17. Bilgisayarlı eğitime geçebilmek için, millî menfaatleri ön planda tutarak zarurî alt yapıyı oluşturmaya yönelik çalışmalara başlanması.

Karar 18. Bilgisayarlı eğitimde, yabancı kültür unsurlarının nüfuzunu önlemek amacıyla gerekli eğitim yazılımlarının, Türkçe ve millî eğitimimizin temel amaç ve ilkelerine uygun olarak hazırlanması.

Karar 19. Bilgisayar destekli eğitim konusunda uygun stratejileri belirlemek; yapılan geliştirme, öğretmen eğitimi ve donanım çalışmaları ile PTT'nin paket anahtarlamalı data şebekesinden ve video-tekst sisteminden yararlanabilme imkânlarını, değişik (pilot ve benzeri) uygulamaları koordine etme; bu teknolojilerdeki gelişmeleri izleme; araştırma ve geliştirme çalışmaları yapmak üzere özel bütçeli bir enstitünün kurulması.

Karar 20. Ders araçlarının, taşrada il eğitim araçları merkez başkanlıklarında bulunan atölyelerde veya gezici teknik elemanlarca devamlı olarak çalışır durumda tutulması.

Karar 21. Özel eğitim okullarında özürü çocukların durumlarına uygun bir eğitim öğretim şeklini kurabilmek ve yürütebilmek için gerekli özel araç ve gereçlerin yeterli miktarda sağlanması ve bu okullarda kullanılması.

Karar 22. Mesleki teknik ortaöğretim ve halk eğitim merkezlerinin, özel eğitim okullarının 3308 Sayılı Kanunun getirdiği yeni yapılaşmayı gerçekleştirmek ve buna paralel olarak yapılan program değişikliklerinin ortaya çıkarttığı ihtiyaçları karşılamak üzere bu kurumlardaki araç, gereç ve donanım ihtiyaçlarının çağdaş teknolojiye uygun olarak yenilenmesi ve geliştirilmesi.

Karar 23. Görme ve işitme yoluyla eğitim araçlarından olan teyp, slayt, film, film şeridi, levha, flaş kart, figürün ve harita gibi araçların çağdaş nitelikte ve yeterli miktarda üretilmesi.

Karar 24. Her türlü ders kitaplarının, yeni teknolojiler kullanılarak daha kaliteli kâğıtlara basmak suretiyle cazip, güzel ve daha eğitici, öğretici nitelikte üretilmesi.

Karar 25. Okullardaki mevcut laboratuvarlara işlerlik kazandırılması.

Konu: III. Öğretmen Yetiştirme

Karar 1. Öğretmen yetiştirme ve hizmet içi eğitimde öğretmenlere uygulanan "genel kültür" programının, 21. yüzyıl nesillerinin üstün vasıflı yetiştirilmesi hedefine uygun olarak yeni bir yaklaşımla ele alınması ve;

- a) Toplum tanıma ve yöneltme bilimleri derslerinin artırılması (sosyoloji, felsefe, din ve ahlâk bilimleri, liderlik, sosyal tarih)
- b) Kalkınma şuurunun yeni nesillere kazandırılması için Türkiye'nin kalkınma hedefleri, sınıfta işlenen konularla, Türkiye'nin ihtiyaçlarının nerede ve niçin kullanıldığı konusunda irtibat kurulması; öğrencilere çeşitli mesleklerle ilgili bilgiler verilmesi
- c) Demokratik kişilik kazandırma, bunun için de çözüm üretme teknikleri konusunda öğretmenlere uygulanan genel kültür programının takviye edilmesi

Karar 2. Anaokulu ve ana sınıfı öğretmeni ihtiyacının yükseköğretim tarafından karşılanması mümkün oluncaya kadar, mevcut öğretmenlerin yanına "öğretmen yardımcısı" veya "eğitici" verilmesi konusunda, gerekli çalışmaların yapılması; lise ve dengi okul mezunlarının, kendilerine verilecek pedagojik formasyondan sonra bu amaçla istihdam edilmeleri. (Kom. Rap. s. 9)

Karar 3. Öğretmenlerin hizmet öncesiyle hizmet içi eğitiminde esas olan alan bilgisi, öğretmenlik bilgisi, genel kültür yanına bir de "Millî Kültür" unsurunun eklenmesi.

Karar 4. Öğretmen yetiştiren yükseköğretim kurumlarının Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı bünyesine alınması.

Karar 5. Öğretmen yetiştiren yükseköğretim kurumlarına alınacak öğrencilerin ortaöğretim kademesinde yönlendirilmesi; bu amaçla, öğretmen liselerinin Devlet Planlama Teşkilatı Beş yıllık kalkınma planının destek çalışmalarında gösterildiği gibi (C. TT. S. 227) yeniden öğretmen adayı yetiştirmeye temel teşkil edecek tarzda birer kaynak hâline getirilmesi ve sayıları ile kapasitelerinin artırılması; bu liselere gerek yatılı, gerekse gündüzlü olarak alınacak öğrencilerin sınavla ve mülakatla seçilmesi.

Karar 6. Teknik Eğitim, Mesleki Eğitim Fakülteleri ile Sanat Eğitimi ve Kız Sanat Eğitimi Yüksekokullarının öğrenci kaynağını, Kız Meslek, Endüstri Meslek, Teknik, Ticaret, Otelcilik ve Turizm Meslek Liseleri ile diğer meslek liselerinin teşkil etmesi.

Karar 7. Okul öncesi eğitim kademesine (Anaokulu ve Ana sınıfı) öğretmen yetiştiren yükseköğretim programlarının iki yıl olarak kalması ve programlara öğretmen lisesi mezunlarının belli kontenjan ve puan avantajı sağlanmış ÖSS puanıyla, meslek lisesi mezunlarının ise ÖSS mesleğe yakınlık testi ile alınmaları; bu programların, eğitim yüksekokulları bünyesinde düşünülmesi.

Karar 8. Eğitim yüksekokullarının dört yıla çıkarılması ve sınıf öğretmenliği anabilim dalına, öğretmen lisesi mezunlarının belli bir kontenjan ve puan avantajı sağlanmış ÖSS puanı ile alınmaları.

Karar 9. Eğitim yüksekokullarında sınıf öğretmenliği yanında temel eğitimin ikinci devresine veya ortaokullara Fen Bilgisi, Sosyal Bilgiler, Türkçe, Matematik gibi branş öğretmeni yetiştiren bölümlerin açılması ve bu bölümlere öğretmen lisesi mezunlarının belli kontenjan ve puan avantajı sağlanmış ÖYS puanı ile alınmaları.

Karar 10. Eğitim Fakültelerinin Beden Eğitimi, Resim, Müzik Eğitimi bölümlerine öğretmen lisesinden mezun öğrencilerin OSS yetenek sınavı ile alınmaları.

Karar 11. Öğretmen yetiştiren yükseköğretim kurumlarının diğer bölümlerine öğretmen liselerinden mezun öğrencilerin, yine belli kontenjan ve puan avantajı sağlanmış ÖYS puanı ile alınmaları veya başarı durumlarına göre doğrudan geçişlerinin sağlanması.

Karar 12. Mesleki Eğitim ve Teknik Eğitim Fakülteleri ile Sanat Eğitimi ve Kız Sanat Eğitimi Yüksekokullarına; Kız Meslek, Endüstri Meslek, Teknik, Ticaret, Otelcilik ve Turizm Meslek Liseleri ile diğer meslek liseleri mezunlarından ÖSS ve Mesleğe Yakınlık Testi ile öğrenci alınması.

Karar 13. İlköğretim okullarında mecburi, ortaöğretim kurumlarında seçmeli olarak verilen İş ve Teknik, Ticaret, Tarım

ve Ev Ekonomisi dersleri için öğretmen yetiştiren Yükseköğretim Programlarına meslek lisesi mezunlarının, belli kontenjan ve puan avantajı sağlanmış ÖSS puanı ile alınmaları.

- Karar 14. Din eğitimi veren orta dereceli okullar ile genel ve mesleki okullara Din Kültürü ve Ahlâk Bilgisi dersi öğretmeni yetiştirme işinin de, branşlaşmayı ve ihtisaslaşmayı esas alacak şekilde yeniden ele alınması.
- Karar 15. Öğretmen yetiştiren yükseköğretim kurumlarına öğretmen lisesi mezunları dışında başka kaynaklardan öğrenci alınması hâlinde ÖSS veya ÖYS, Mesleğe Yatkınlık Testi, Mülâkat şartının aranması.
- Karar 16. Öğretmen yetiştiren bütün yükseköğretim kurumlarına bedeni ve zihni özürülerin alınmaması.
- Karar 17. Öğretmen yetiştiren yükseköğretim kurumları programlarında yer alan genel kültür, alan bilgisi ve öğretmenlik meslek bilgisi derslerinin ağırlık ve muhtevalarında paralellik sağlanması.
- Karar 18. Eğitim programlarının değişen ve gelişen şartlara göre ele alınması; mevcut programlardaki ders çeşidi ve haftalık ders saatlerinin azaltılması.
- Karar 19. Öğretmen adaylarının öğretmenlik uygulamalarını uygulama okullarında veya Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı ve ilgili üniversitenin iş birliği sonucunda seçilecek olan uygulama okullarında, daha uzun süreli yapmaları için gerekli tedbirlerin alınması.
- Karar 20. Eğitim yüksekokulu öğrencilerinin (sınıf öğretmeni adayları) öğretmenlik uygulamaların bir kısmını, mutlaka köy ilkokullarında yapmalarının sağlanması.
- Karar 21. Yaygın eğitimin ve özel eğitimin ihtiyaç duyduğu öğretmenlerin yetiştirilmesi için yeni programların açılması.
- Karar 22. Öğretmen yetiştiren yükseköğretim kurumları eğitim programlarının, bilim ve teknolojiye gelişmelere ve toplumun ihtiyaçlarına uygun olarak sürekli bir gelişme sürecine tabii tutulması.
- Karar 23. Eğitim sisteminin ihtiyaç duyduğu her türlü müfettişin yetiştirilmesi için yeni yöntem ve programların uygulamaya konulması.
- Karar 24. Öğretmen yetiştiren yükseköğretim kurumlarına yeterli sayı ve nitelikte öğretim elemanı yetiştirmek amacıyla bir projenin geliştirilmesi; bu proje çerçevesinde yurt içi yüksek lisans ve doktora programlarının düzenlenmesi; yeterli sayıda doktora sonrası yurt dışı burs imkânlarının sağlanması; ayrıca, Yükseköğretim Kurulunca yurt dışında yetiştirmek üzere gönderilecek araştırma görevlileri konusunda öğretmen yetiştiren kurumlara öncelik ve ağırlık verilmesi.
- Karar 25. Her kademede görevli öğretmenler arasında, 40 öğretmene bir uzman öğretmen düşecek şekilde, ciddi kıstaslarla seçim yapılması; bu uzman öğretmenlerin, yılın 12 ayında öğretmenlerin hizmet içi eğitiminden istifade edilecek tarzda süratle yetiştirilmesi ve bu uzman öğretmenlere farklı ücret ve statü getirilmesi.
- Karar 26. Eğitim idareciliğinin bir branş olarak benimsenmesi ve mevcut öğretmenler arasından imtihanla seçilecek eğitim idarecisi adaylarının Bakanlıkça tespit edilecek uzun süreli hizmet içi eğitim kurslarında yetiştirilmesi; bu durumun kurumlaştırılması.
- Karar 27. Aday öğretmenlerin yetiştirilmeleri için mesleğe girdiği günden başlamak kaydıyla en az bir yıl süreyle adaylık eğitimine alınmaları ve başarılı olanların öğretmen olarak görevlendirilmeleri esasının benimsenmesi ve uygulamaya en kısa zamanda başlanması.
- Karar 28. Hizmet içi eğitim faaliyetlerine katılıp başarılı olan öğretmenlerin bu başarılarının özlük hakları yönünden değerlendirilmesi; bu konuda hukuki düzenlemelere gidilmesi ve bu değerlendirmenin üst görevlere getirilmede de dikkate alınması.
- Karar 29. Hizmet içi eğitimin fiziki kapasitesinin artırılması, hizmet içi eğitim enstitülerinin kurulması ; ve faaliyete geçirilmesi; bütün öğretmenlerin en az üç yılda bir hizmet içi eğitimden geçirilmesi;bunun için gerekli tedbirlerin alınması.
- Karar 30. Bakanlık merkez teşkilatında "Öğretmen Eğitimi Genel Müdürlüğü" nün kurulması.
- Karar 31. Öğretmenlerin tayin ve nakilleri ile ilgili mevzuatın, ülkemizin ihtiyaçlarına ve şartlarına uygun olarak yeniden

düzenlenmesi.

- Karar 32. Bölgeler ve iller arası öğretmen dağılımındaki dengesizliğin giderilmesi, üniversite bazında daha kabiliyetli öğrencilerin mesleğe teşviki ve yönlendirilebilmesi için öğretmenlik mesleğine toplumda verilen önem ve değerin yeniden canlandırılması ve çalışma şartları ile maaşlarının mesleğin haysiyetine uygun seviyeye getirilmesi.
- Karar 33. Öğretmen adaylarının, ortaokuldan sonra mesleğe konsantre olmaları için yatılı tahsil yapmalarının sağlanması.
- Karar 34. Öğretmenler için "Meskene Kavuşturma Projesi" nin başlatılması.
- Karar 35. Öğretmenlere, özellikle mahrumiyet bölgelerinde lojman temin edilmesi; lojmanda oturmayanlar için kira bedeli verilmesi.
- Karar 36. Kariyer düzeni ve rekabet sistemi içinde çalışkan ve başarılı öğretmenlerin, unvan, maaş, üst göreve getirilme ve benzeri yollarla değerlendirilmesi ve mükâfatlandırılması.
- Karar 37. Öğretmen adayı öğrencilerine, maaşlı statü uygulamasına gidilmesi, bir kurs mahiyetindeki bu aylıklı öğrenim süresinin terfi ve emekliliğe sayılması.
- Karar 38. Öğretmen Personel Kanunu'nun çıkartılması.
- Karar 39. Öğretmene, her başarılı hizmet yılı için üç ay emeklilik kıdemi verilmesi.
- Karar 40. Öğretmen çocuklarına, öğretmen liseleri, Anadolu liseleri, yükseköğretim ve yurt konularında kolaylıkların sağlanması, özel kontenjan ve bursların verilmesi.
- Karar 41. Mesleki gelişmelerden haberdar etmek üzere, öğretmenlerin mesleki yayınlarla desteklenmesi.
- Karar 42. Öğretmenlerin, belediye vasıtalarında ücretsiz; havayolu, demiryolu ve denizyolu vasıtalarında %50 indirimli seyahat etmelerinin sağlanması.
- Karar 43. Öğretmen istihdamında "sözleşme usulü" nün denenmesi, yararlı olacağı gözlenir ise, uygulamaya konulması;
- Karar 44. Genel Mesleki ve Teknik Ortaöğretimde öğretmenlerin yetiştirilmesinin ve istihdamının yeniden gözden geçirilerek belli esaslara bağlanması; bu çerçevede, öğretmenlik mesleğinin cazip hâle getirilmesi amacıyla statülerini ve ücretlerini iyileştirici tedbirlerin sıkıntısı çekilen endüstriyel teknik öğretimdeki öğretmenlerin diğer kurum ve kuruluşlara geçmemeleri için özendirici tedbirlerin alınması.

Konu: V. Türkçe ve Yabancı Dil Eğitim ve Öğretimi

A) Türkçe Eğitim ve Öğretimi

- Karar 1. Türkçe programlarında yer alan deyim ve terimlerin okullarda okutulması ile, çeşitli merkezi sınavlarda (ÖSYM ve ÖSYM) soruları arasındaki fark (zamir; adil, cümle; tümce, kelime; sözcük vb.) başarıyı etkileyen sebepler arasında sayılabileceğinden, bu konuda ilgili kuruluşlarla temasa geçilerek bir terminoloji birliğinin sağlanması.
- Karar 2. Bir kısım derslerin öğretimini yabancı dille yapan okulların hazırlık sınıfları Türkçe dersi programları ile ders kitaplarının hazırlanması.
- Karar 3. Lise Türk Dili ve Edebiyatı dersi programının hazırlanması; bu programda, yakın dönemin edebi metinlerinden, doğu ve batı klasiklerinden örneklere de yer verilmesi ve bu programa diksiyon çalışmaları ile ilgili esasların konulması.
- Karar 4. Kompozisyon dersinin, ayrı bir ders hüviyetine kavuşturulması.
- Karar 5. Türkçe dersinin sınıf geçmede ağırlıklı olması.
- Karar 6. Türk Dili Öğretiminin yeterince yararlı olabilmesi için Dilbilgisi derslerinin ayrı saatlerde okutulması.

Karar 7. Öğrencilere okuma sevgi ve alışkanlığının kazandırılması; bunun için, ilkokuldan başlayarak, sınıf seviyesine göre Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığınca tespit edilmiş, edebi değer taşıyan, yılda en az beş kitabın okutulması.

Karar 8. ÖSYM sınavları için Türkçenin ağırlığının artırılması ve Türkçe için bir baraj sisteminin getirilmesi; bu konudaki soruların hazırlanması sırasında Bakanlık temsilcilerinin ve Üniversitelerimizdeki Türk Dili ve Edebiyatı bölümünden öğretim üyelerinin bulundurulması.

Karar 9. Fen Liseleri gibi Edebiyat ve Sosyal Bilimler Liselerinin de muhakkak düşünülmesi ve gerçekleştirilmesi.

Karar 10. Millî Eğitimin genel hedeflerinden ilkinin, çocuğun ana dilini kullanma başarısını, duyma, düşünme, hayal etme ve ilişki kurma başarısıyla bütünleştirilmesi, doğru telaffuz ile dilin doğru kullanılmasının ve çocuğun sosyalleşmesinin sağlanması.

B) Yabancı Dil Eğitimi ve Öğretimi

Karar 1. Yabancı dil öğretiminde verimliliği artırmak üzere yapılan çalışmalara; aralıksız, tutarlı ve insan gücü bakımından yeterli bir şekilde devam edilmesi.

Karar 2. Yabancı dil eğitiminde; fırsat eşitliğini zedelemeye mevcut sınırla imkânların istekli ve yetenekli öğrencilere götürülmesi için, genel ortaokullar ile genel ve mesleki liselerde, 1988-1989 öğretim yılından itibaren "Basamaklı Kurs Sistemi" ne geçilmesi.

Karar 3. Bir ölçme ve değerlendirme birimi, bir otantik doküman derleme birimi, ders kitapları ve yardımcı ders malzemesi üretim ünitesi, bir dokümantasyon kitaplığı, bir yabancı dil öğretmenleri ile haberleşme birimi, bir ders programları geliştirme birimi ve bir hizmet içi programları ve eğitimi geliştirme birimini ihtiva edecek; yabancı ülkelerdeki benzeri merkezler, Milletlerarası Kuruluşlar ve Üniversitelerle bilimsel ve mesleki alanlarda iletişim kuracak; yabancılara Türkçe, öğretim metotları hazırlanmasında rehberlik edecek; Türk tecrübesini yayacak ve yabancı dil öğretimi ile ilgili yeni metotlar geliştirilecek ve uygulayacak; yabancı dil öğretiminde koordinasyonu sağlayacak bir "Yabancı Diller Merkezi"nin kurulması.

Karar 4. Basamaklı Kur Sisteminin işleyiş şekli ile ilgili mevzuatın düzenlenmesi.

Karar 5. Basamaklı Kur Sisteminin uygulanmasında; çalışmaları izlemek, değerlendirmek, rehberlik etmek ve yüksek seviyeli çağdaş yabancı dil öğretim metodolojilerindeki gelişmeleri ve bunların sınıftaki uygulamalarını yakından bilen gezici bir ekibin görevlendirilmesi.

Karar 6. Almanca öğretiminde olduğu gibi, İngilizce ve Fransızca öğretimi ile ilgili çalışmalara katılmak üzere, İngiliz ve Fransız Hükümetlerinden uzun süreli bin uzman sağlanması.

Karar 7. Basamaklı Kur Sisteminin uygulanmasını yapan okullarla dili öğretilen ülkelerdeki benzeri okulların kardeş okullar olması sağlanarak hem yabancı dil öğretiminin gelişmesine, hem de memleketimizin yabancılara tanıtılmasına yardımcı olunması.

Karar 8. Yabancı dil öğretiminde; zorunlu durumlarda, kalabalık sınıflar için özel öğretim tekniklerinin geliştirilmesi.

Karar 9. Basamaklı Kur Sistemi dışında kalan okulların yabancı dil dersi programlarının yeni gelişmeler doğrultusunda gözden geçirilmesi; ikinci ve takviyeli yabancı dil öğretimi için çerçeve programlarının hazırlanması. (Kom. Rap. s. 8)

Karar 10. Yabancı dil öğretimi için çağdaş öğretim yöntemleri içerisinde kullanılmaları zaman ve maddi kayıplara sebep olduğu kesinleşen laboratuvarlar kurulması yerine, yeterli miktarda portatif kasetçalar, video ve monitörlerin yabancı dil öğretiminin kullanımına sunulması.

Karar 11. Yabancı dil öğretmeni yetiştiren kurumlarda Türkçe dersleri üzerinde hassasiyetle durulması; özellikle Türkçenin yapısının öğretilmesi.

Karar12. Avrupa Konseyi ve ilgili ülkelerle iş birliği hâlinde öğretmen yetiştiren öğretmenler için ve yabancı dil öğretiminin çeşitli yönleri üzerinde uygulamalı seminerler (Atellers / Workshops) düzenlenmesi.

Karar13. Yaygın eğitim kurumlarında; yetişkinlerin, yabancı dil öğrenmeye teşvik edilmesi; hedef grupların ve ihtiyaçların tespit edilmesi; bu kurumlar için programlar ve ders malzemelerinin geliştirilmesi.

Karar 14. Yabancı dil imtihanlarının öğrencilerin başta iletişim güçlerini ölçmeye imkân verecek şekilde yeniden düzenlenmesi. (Kom. Rap. s. 10)

Karar 15. Türkiye'de yabancı dil seviyesini ölçen resmî bir kurumun tesis edilmesi. (Kom. Rap. s. 10)

Karar 16. Yabancı dil öğretimini teşvik etmek ve geliştirmek maksadıyla; Memleketimizle diğer ülkeler ve milletlerarası kuruluşlar arasında öğretmen, öğrenci, program, ders aracı vb. konularda millî seviyede veya okullar seviyesinde kısa ve uzun süreli mübadele sistemlerinin geliştirilmesi. (Kom. Rap. s. 10)

Konu: VI. Eğitimin Finansmanı

A) Türk Eğitiminin Finansman Kaynakları

Karar 1. Konsolide bütçeden her yıl bütçe kanunları ile Millî Eğitim'e (Yükseköğretim dâhil) ayrılan payın % 15'in altına düşmemesi hususunun bir kanun hükmüne bağlanması.

Karar 2. Özel idareden, bütçenin hazırlanma yılına göre iki yıl öncesinin geliri dikkate alınarak ayrılan %20'lik payın artırılması için gerekli mevzuat değişikliğinin yapılması.

Karar 3. Ortaöğretimde öğrencilerin eğitim harcamalarına katılmalarını sağlayıcı hukuki düzenlemelerin getirilmesi; ancak, bu düzenleme yapılırken ödeme gücü yeterli olmayan öğrencilerin burs ve kredi ile desteklenmesi.

Karar 4. Belediye gelirlerinden de % 10'dan aşağı olmamak üzere Millî Eğitime pay ayrılması için gerekli mevzuat düzenlenmesinin yapılması.

Karar 5. Döner sermayelerin iyileştirilmesinin, uygulamalarının yaygınlaştırılmasının ve kârının kendi bünyesinde hemen kullanılabilir hâle getirilmesinin sağlanması.

Karar 6. Millî Eğitim Vakfı'nın, vakıf şirketleri kurarak üretici bir hüviyete kavuşturulması ve sağlanan kaynaklarla eğitim hizmetlerinin yaygınlaştırılması.

Karar 7. Okulların her türlü bağış, kurs gelirleri, kantin gelirleri ve diğer benzeri mahallî gelirlerinin toplanıp aynı okulda kullanılabilmesini sağlayacak bir mekanizmanın geliştirilmesi için gerekli mevzuat düzenlenmesinin yapılması.

Karar 8. Toplu konut kooperatiflerin yapımı planlanan konut sayısı ve iskân edilecek nüfus durumuna göre kooperatiflere, kişi ve kuruluşlara, bu yerlere gerekli olan okulun yapımı ve arsanın karşılıksız devri mecburiyetinin getirilmesi, gerektiğinde kooperatiflere bu maksatla lüzumlu kredinin Toplu Konut İdaresinden sağlanması.

Karar 9. Sanayi siteleri ve organize sanayi bölgeleri içindeki çıraklık eğitim merkezleri arsalarının kooperatiflerce bedelsiz tahsis edilmesi; ayrıca, organize sanayi bölgelerinde belirli bir kritere göre Endüstri Meslek Liselerinin yapımının sağlanması.

Karar 10. Belediye Gelirleri Kanununda lüzumlu değişiklik yapılmak suretiyle okullarınızdan talep edilen ruhsat, ecrimisil, asfalt ve tretuvar katılma payı, ağırlıkasyon ücretleri gibi ücretler için muafiyet getirilmesi.

Karar 11. TRT'nin reklam gelirlerine eğitim payı ilave edilerek bunun eğitim hizmetlerine tahsisinin sağlanması.

Karar 12. Özel Kurs ve Dershanelerden, bu konuda köklü çözüme gidilinceye ve düzenlemeler yapıncaya kadar belli bir oranda pay alınmasının sağlanması.

B- Eğitim Yatırımları

Karar 1- Kaynak tahsisinin belli plan ve program esaslarına uygun şekilde yapılması; bütçe sisteminin geliştirilmesi; ihtiyaçları doğru tespit edecek ve bu ihtiyaçları karşılayacak bir kaynak tahsis mekanizmasının geliştirilmesi.

Karar 2- Bayındırlık ve İskân Bakanlığı'na ödenek aktararak kaynak kullanılması yerine, Bakanlık merkezi ve İl Millî Eğitim Gençlik ve Spor Müdürlükleri bünyesinde yatırım hizmetlerini yürütecek sayı ve nitelikte kadrolaşmanın sağlanması; kaynakların bu yolla kullanılması bu konuda gerekli mevzuat değişikliğine gidilmesi.

Karar 3- 2886 Sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 81. maddesinin P bendine bütün eğitim kurumlarının dâhil edilerek kapsamın genişletilmesi suretiyle uygulamalara kolaylık ve işlerlik kazandırılması.

Karar 4- Eğitim yatırımlarının ve eğitim finansmanının rasyonel planlanması ve gerçekleştirilmesi için stokun tespit edilmesi, değerlendirilmesi, eğitim yapıları ihtiyacının ve bunların mahallî dağılımlarının belirlenmesi.

Karar 5- Eğitim yatırımlarına yapılan harcamalara süreklilik ve istikrar kazandırılabilmesi için uygun vadeli bir maliyet planının hazırlanması

Karar 6- Eğitimde uygulanan tip projelerin, yeniden gözden geçirilerek daha verimli, daha vasıflı ve tasarruflu hâle getirilmesi.

Karar 7- Kaynakların kullanılmasında ademi merkeziyetçi sisteme gidilmesi, yetki ve sorumlulukların merkezden mahallî idarelere hatta kurum seviyesine kadar indirilmesinin sağlanması.

Karar 8- 3194 Sayılı İmar Kanununda, imar programlarının yapılması ve uygulanması, özel mülkiyetteki alanların kamulaştırılması, lüzumlu ödeneğin tahsisine bağlı olduğundan, aynı kanunun gerekli ödeneğin yıllık bütçeye konulmasına ait hükmüne işlerlik kazandırılması veya kanunda kamulaştırılmanın Belediyenin kendi mali imkânına bırakılacak şekilde değişiklik yapılması.

Karar 9- Dağınık yerleşim birimlerindeki öğrencilerin merkezi okullarda toplanması; ortaokullaşmanın sağlanması için de "Merkezi Ortaokul bölgelerinin" oluşturulması.

Karar 10- Öğretmenlere sosyal imkânlar sağlanması bakımından Öğretmenler Yardımlaşma Kurumu (OYK)'nun kurulması.

Karar 11- Öğretmen evleri ve dinlenme tesislerinin geliştirilmesi ve süratle çoğaltılması cihetine gidilmesi.

Karar 12- Genel Ortaöğretimde; ikili öğretimin 60-70 kişilik sınıfların bulunduğu ve şehirleşme hızının yüksek olduğu yerleşim birimlerinde eğitim alt yapısının öncelikle tamamlanması ve iyileştirilmesi amacıyla, yatırımlarda bu yörelere öncelik verilmesi; inşaatların kısa sürede bitirilmesini sağlayıcı sistemlerin geliştirilmesi.

Konu: VII. Öğretim Programları

Karar 1- Eğitim sistemimizin bütünlüğü içinde öğretim programlarının; Atatürk İnkılap ve ilkeleri, Anayasa ile birlikte Türk Millî Eğitiminin genel amaçları ve temel ilkeleri, kalkınma planları doğrultusunda, kişinin ve toplumun her alandaki ihtiyaçlarına uygun, çağdaş, üretime yönelik, bilgi ve beceri kazandırıcı, çağın ve geleceğin bilgisi, teknoloji ve haberleşme toplumuna uyabilen, millî kalkınma için gerekli insan gücünün yetiştirilmesini dikkate alabilecek nitelikte olması; öğrenciye, hür ve demokratik düşünceyi, sevgiyi, hoşgörüyü kazandırması; onun, teoriyi uygulamaya dönüştürebilmesi yeteneğinin geliştirilmesine yönelik, usûl ve tekniklere uygun şekilde hazırlanması

Karar 2- Öğretim programlarının; muhteva bakımından genç nesillere millî kimlik kazandırılmasında, millî birlik ve bütünlüğümüzün sürekli ve sağlam temeller üzerine oturtulmasında, kendi geçmişlerini, manevi ve millî kültür değerlerini öğrenmede yardımcı olacak şekilde ve devamlı olarak ilmi yöntemle geliştirilmesi.

Karar 3- Her kademe ve türdeki okulların bütün faaliyetlerini ve çocuğun öğrenimini ve bütün hayatını etkileyen eğitim programları, belli bir eğitim kademesine has olarak öğretilen disiplinlerden oluşan öğretim programları ile her dersin amaçlarını, fonksiyonlarını, ünitelerini ve uygulama ilkelerini kapsayan ders programlarının birbirinin içinde helezon biçimde ele alınması.

Karar 4- Programların geliştirilmesinde; eğitimin, "millî kültür değerlerinin korunması" ve "yenilikçilik" olarak ifade edilen iki önemli fonksiyonunun birbirine tercihinin ve önceliğinin söz konusu olmaması; bu iki fonksiyonun dengelenmesine dikkat edilmesi.

Karar 5- 21. yüzyıla girerken milletimizin bütün fertlerinin; bir taraftan kendi meselelerine ve kültürüne, diğer taraftan dış dünya ile ilgili münasebetlere vakıf, milletlerarası menfaat ilişkilerinin idrakinde, ülkesinin menfaatlerini savunabilen, ülkesini tanıtabilen ve kapasitesi ile saygı toplayan insanlar olarak yetiştirilmesi; öğretim programlarının hazırlanmasında bu mecburiyetlerin de göz önünde bulundurulması.

- Karar 6- Öğretim programlarının düzenlenmesinde; vazgeçilmez zorunluluk olarak görülen millîlik özelliğinin yanında, sevgi esasına dayanan demokratik davranış geliştirme, hür düşünce ve hoşgörü unsurlarına da yer ve önem verilmesi.
- Karar 7- Her kademedeki öğretim programlarında bütünlüğe dikkat edilmesi; ders programlarının birbiriyle gelişmesinin önlenmesi; o öğretim kademesinden beklenen fayda ve sonucun gözetilmesi; öğrencinin sadece bilgi sahibi olması yerine, bilgilerini kullanan ve davranış hâline getiren kişiler olarak yetiştirilmesi.
- Karar 8- Öğretim ve ders Programlarının hazırlanmasında; öğretim kademelerinin özelliği, çocuğun yaş grubu ve derse ayrılan sürenin hesaba katılması; çocuğun ilgi, yetenek ve kapasitesinin göz önünde bulundurulması.
- Karar 9- İlköğretim programlarının bir bütün olarak ele alınması.
- Karar 10- Mecburi olan ilköğretimde, temel vatandaşlık bilgisi ve davranışlarını kazandıracak şekilde programların düzenlenmesi.
- Karar 11- Millî Eğitim Temel Kanununda ve diğer kanunlarda eğitim ve öğretimle ilgili temel kavramların anlaşılmasında ve kazandırılmasında subjektifliğe meydan vermemek için bir "Temel Kavramlar Öğretmen Rehberi" nin hazırlanması.
- Karar 12- Bütün öğretim kademeleri itibarıyla, değişen ve gelişen ilim ve teknolojiye paralel şekilde öğretim programlarının ve ders kitaplarının devamlı değerlendirilmesi ve geliştirilmesi.
- Karar 13- Meslek liselerinin öğretim programlarının yeniden gözden geçirilmesi; bir sistem içinde genel kültür derslerinin sayısı ve saatlerinin dengelenmesi; öğrencilerin mesleki ve teknik becerilerinin geliştirilmesine yönelik meslek derslerinin artırılması.
- Karar 14- İnsanımızın düşünce ve manevi yapısının teşekkülünde önemli yeri olan Tarih, Coğrafya, Türkçe, ve Edebiyat, Din Kültürü ve Ahlâk Bilgisi gibi derslerin muhtevasının tayininde, kültürel açıdan hedef alınan insan tipinin yetiştirilmesinin göz önünde bulundurulması; bu derslerin, bilgi ezberletici değil, düşündürücü, araştırıcı ve davranış kazandırıcı olması; program muhtevalarının belirlenmesinde, özellikle ilkokullarda merkezden çevreye ilkesinin dikkate alınması.
- Karar 15- Tarih derslerinin, Türk Tarihinin bütünlüğünü, olayların sebep ve sonuç ilişkilerini ortaya koyacak ve tarih şuuru ve perspektifi kazandıracak şekilde ele alınması.
- Karar 16- Türkçe eğitim ve öğretiminde programlardaki ve uygulamadaki yetersizliklerin giderilmesi; Türk çocuklarının Türkçeyi doğru, güzel konuşur ve yazar hâle getirilmesi; gerekli durumlarda bu derse ait haftalık saatlerin artırılması.
- Karar 17- Din Kültürü ve Ahlâk Bilgisi derslerinin programlarının yeniden gözden geçirilmesi; Anayasa'nın öngördüğü çerçevede din eğitimi ve öğretimine ağırlık verilmesi.
- Karar 18- Matematik ve Fen dersleri programlarının son gelişmeleri ihtiva edecek şekilde düzenlenmesi.
- Karar 19- Sanat Tarihi, Resim ve Müzik dersleri programlarının; Türk ve İslâm Sanatları Bilgisini de içine alacak ve sanat kültürü kazandıracak şekilde yeniden geliştirilmesi.
- Karar 20- Sağlık Bilgisi konularının, çocuklarımızın kendilerini tanımalarına ve sağlıklarını korumasına imkân verecek şekilde diğer dersler içinde yeterince işlenmesi.
- Karar 21- Yurt dışındaki işçi çocuklarımızın eğitimi için özel programlar geliştirilmesi.
- Karar 22- Rehberlik faaliyetlerinin; öğrencilerin kendilerini tanımalarına, sosyal ilişkilerinde olumlu bilgileri kazanmalarına ve öğrendikleri bilgileri davranış hâline getirmelerine imkân verecek şekilde yapılması.
- Karar 23- Aileden gelen yetersizlikleri gideren, çalışan ailelerin çocuklarına bakım ve eğitim imkânı veren ve çocuklarımızın ilkokula daha uyumlu bir geçiş yapmalarını sağlayan okul öncesi eğitim programlarının Türkiye'nin şartlarına, sosyal ve kültürel yapısına, değer sistemlerine uygun olarak geliştirilmesi.
- Karar 24- Kırsal kesim ve göçer ailelerin eğitimi için özel olarak örgün ve yaygın eğitim programlarının hazırlanması.
- Karar 25- 66-72 ay grubu için "oyunla eğitim" in daha da geliştirilmesi; mevcut program uygulamadan kaldırılarak ayrı bir

programının hazırlanması.

Karar 26- Sekiz yıllık mecburi öğretimin son yıllarında, bütün öğrencilerin haftada ortalama belli gün sayısı kadar ortak ders göreceği, ayrıca altı çeşit de seçmeli programın (ihtiyaca göre artırılabilir) kullanılacağı program uygulamalarına imkân verilmesi; seçmeli programların; genel kültür, yaygın eğitimle çıraklık, kırsal alan için yaygın eğitimle çiftçilik, örgün eğitimle zanaat dalları, din öğretimi ile ilgili dersler, ağırlıklı yabancı dil derslerinin olması.

Karar 27- İlköğretimde öğrencilere, çevrelerini koruma, geliştirme, insan ve çevre sağlığı şuuru yeterince verilmek üzere; önemli çevre meselelerinin programlar içinde uygulamaya dönük ve köklü davranış kazandıracak şekilde işlenmesi.

Karar 28- Bütün ortaöğretim kurumlarında, toplumun ekonomik ve sosyal ihtiyaçları ile iş hayatının gerekleri doğrultusunda program geliştirme faaliyetleri, Bakanlık bünyesinde kurulacak "Program Geliştirme ve Araştırma Merkez" tarafından sürekli olarak yapılması ve öğrencilerin ilgi, istidat ve başarılarına göre çeşitli programlar arasındaki geçişlerine esneklik kazandırılması.

TEMENNİ KARARLARI

- 1- Genel kurulda, ortaöğretimden üniversiteye geçişin, mevcut duruma göre daha değişik ve kademeli değerlendirmelerle, belirli bir vadede yapılması hususu çoğunlukla benimsenmiş olmakla beraber; öğrenci seçme ve yerleştirme merkezi uygulamalarının ve bununla ilgili olarak yürürlükte bulunan sistemin, Bakanlığımızla YÖK ve ÖSYM tarafından bir değerlendirmeye tabi tutulması,
- 2- Yükseköğretim için daha fazla kaynak tahsis edilmesi ve Yükseköğretimde okullaşma oranının artırılması; ancak, okullaşma oranı artırılırken insan gücü ve istihdam durumunun göz önünde bulundurulması.
- 3- Üniversitelerde otokontrol sisteminin etkinliğinin artırılması için gerekli tedbirlerin alınması.
- 4- 1402 sayılı Kanun'la üniversiteden uzaklaştırılan öğretim elemanlarının üniversiteye dönmelerinin sağlanması.
- 5- Psikoloji, sosyoloji ve siyasi bilimleri bünyesinde toplayan ayrı "Sosyal Bilimler Fakülteleri" nin kurulması.
- 6- Üniversitelerde, yabancı dil ve Türkçe derslerinin kaldırılması, Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi derslerinin korunması.
- 7- Meslek Yüksekokullarının müfredatlarının, buldukları yörenin ekonomik, sosyal ve kültürel ihtiyaçlarına göre düzenlenerek "Yöresel Meslek Okulları" (Community College) olarak düzenlenmesi.
- 8- Sanayi-Yüksekokul iş birliğinin geliştirilmesinde gerek dört yıllık ve gerekse iki yıllık yüksekokullardan yararlanılması.
- 9- Yetişkinlerin yükseköğretim kurumlarında sürekli eğitimi ve bu konuda modellerin geliştirilip toplumumuzun eğitim seviyesinin yükseltilmesinde öncelikli yeri alması.
- 10- Üniversite fen müfredatının, lisans seviyesinde millî önceliklere göre yeniden düzenlenebilmesi için çalışma grubu oluşturulması.
- 11- Yardımcı doçentliğin mevcut durumu ile ilgili yeni bir düzenlemenin yapılması.
- 12- Öğretmen yetiştiren yükseköğretim kurumlarında görev alacak öğretim elemanlarının akademik formasyon, kişilik ve davranış özellikleri bakımından öğretmen adaylarına örnek olacak nitelikleri taşımalarına ayrı bir özen gösterilmesi.
- 13- Nitelikli öğretmen yetiştirilmesi temel amacına ulaşmak için Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı ile Yükseköğretim Kurulunun iş birliği içinde olmalarının yararlı ve gerekli görüldüğü.
- 14- En verimli yatırımın insana yapılan yatırım olduğu göz önüne alınırsa, öğretmenlere harcanacak her türlü bütçe imkânlarının yatırım harcaması olarak telakki edilmesinin benimsenmesi ve bu konuda hiçbir fedakârlıktan kaçınılması.
- 15- Öğretmenin mesleki itibarının manevi yönden de ele alınması.
- 16- İlk ve ortaokul ile lise ve dengi okulların Türkçe, Türk Dili ve Edebiyatı ders kitaplarının, Bakanlıkça seçilecek şahıslara veya oluşturulacak komisyonlara yazdırılması; bu dersler için öğretmen kılavuz kitaplarının da hazırlatılması.

- 17- Edebi metinlerin, ders kitaplarında parçalar hâlinde kalmaması; bunların alındığı eserlerin, Bakanlıkça temin edilerek okullara gönderilmesi.
- 18- Ders kitapları dışında Türkçe, Türk Dili ve Edebiyatı öğretmenlerine, Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı ile Kültür Bakanlığı yayınlarının ücretsiz olarak gönderilmesi imkânlarının araştırılması.
- 19- Okul kitaplarının kültür eserleri ile takviye edilmesi ve işler hâle getirilmesi.
- 20- Üniversitelerimizin her sınıfında okutulmakta olan Türk Dili derslerinin, bugünkü ortaöğretim sistemindeki aksaklık ve yetersizlikten kaynaklandığı göz önünde bulundurularak bu durumun, geçici bir program uygulaması şeklinde düşünülmesi.
- 21- Ortaöğretimde yazılı ve sözlü yoklamalara ağırlık verilerek test usulünün en düşük seviyeye getirilmesi.
- 22- Yurt dışında bulunan ve Yurda kesin dönüş yapan Türk çocuklarının, Türkçe ve millî kültürle beslenmesi için ayrıca gerekli tedbirlerin alınması.
- 23- Yabancı dil öğretmeni yetiştiren kurumların eğitim ve öğretim programlarının, "Basamaklı Kur Sistemi"nin ihtiyaçlarına cevap verecek şekilde düzenlenmesi.
- 24- İlkokul 4. ve 5. sınıflarda yürütülen yabancı dil öğretiminin branş öğretmenlerince yapılması için gerekli tedbirlerin alınması.
- 25- Radyo ve Televizyonda yapılan yabancı dil öğretimi ile ilgili mevcut programların değerlendirilmesi; bu konuda anketler uygulanması; TV'de, Türkçe veya yabancı dilde alt yazılı yabancı filmler gösterilmesi için gerekli girişimlerde bulunması.
- 26- İşçi aidatlarından eğitime gönüllü katkıyı engelleyen hükümlerin kaldırılarak işçilerin ve sendikaların eğitime gönüllü katkılarının sağlanması.
- 27- 3308 Sayılı Çıraklık ve Mesleki Eğitim Kanununa göre sendikaların ve diğer bütün kuruluşların, Mesleki ve Teknik Eğitim Fonuna katkılarının muntazam sağlanması.
- 28- Uluslararası kurum ve kuruluşlarla ülkelerden proje bazında kaynak sağlanması uygulamalarının geliştirilerek devam ettirilmesi.
- 29- Kız teknik yüksek öğretmen okulu mezunları ile meslek eğitimi fakültesi mezunlarının da, erkek teknik yüksek öğretmen okulları ile teknik eğitimin fakültelerinden mezun olan gibi memuriyete bir üst dereceden başlaması hususları, XII. Millî Eğitim Şûrası'nın yapmış olduğu komisyon ve genel kurul çalışmalarında, istişare ve temenni mahiyetinde olmak üzere kararlaştırılmıştır.